

СЕКЦІЯ VIII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ В ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СЛІДЧИХ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Маковей Єгор Сергійович

спеціаліст-криміналіст слідчого відділення відділу поліції № 1

Запорізького районного управління поліції

Головного управління Національної поліції в Запорізькій області, Україна

Слідчий орган Національної поліції є одним з ключових підрозділів правоохоронної системи України. Діяльність якого є одним з ключових суб'єктів правоохоронної системи, що забезпечує як протидію злочинності в країні, так і виконання завдань кримінального провадження, а саме: захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування.

Саме в діяльності слідчих підрозділів найкраще виявляється реальний стан боротьби зі злочинністю та рівень кримінальної статистики в державі.

Роки протистояння російській військовій агресії в Україні та дією воєнного стану, вимоги до поліції в разі збільшилися, у тому ж числі й для слідчих і криміналістичних підрозділів [1, с. 261]. Це виражається у таких слідчих діях, наприклад: відпрацювання місця події після ворожого обстрілу, допит потерпілого внаслідок, а також наразі дуже багато з'явилося випадків, що пов'язано з війною, наприклад випадків, пов'язаних із носінням, зберіганням, придбанням, передачею чи збутом вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв. При цьому найбільшу проблему створює нелегальна вогнепальна зброя, якої в Україні, за даними швейцарської дослідницької організації, від трьох до п'яти мільйонів одиниць [2, с. 139].

Та цим список ситуацій, з якими нові працівники мають стикатись майже кожного дня не обмежується. Навпаки, це лише мала частина того, з чим має справу кожний працівник майже кожного дня, починаючи від відпрацювання повідомлення про подію, до виконання усіх необхідних слідчих дій під час проведення досудового розслідування.

На цьому рівні збільшилась увага до захисту прав і свобод людей, боротьбі зі злочинністю та охороні публічної безпеки. Діяльність по охороні громадського порядку, боротьбі зі злочинністю, забезпечення прав і свобод громадян завжди була

небезпечною та пов'язана з високим ступенем ризику для життя та здоров'я [3-5]. З давніх часів професійна діяльність щодо профілактики та боротьби зі злочинністю спиралась на спеціальні знання, що обумовило необхідністю постійної підготовки правоохоронців, вдосконалення їх вмінь і навичок до виконання своїх службових обов'язків [6, с. 124; 7, с. 131].

Професійна підготовка поліцейських, у тому ж числі слідчих і криміналістичних підрозділів, має бути суттєво оновлена. Основною метою підготовки правоохоронців до службової діяльності є формування високого рівня готовності до дій в екстремальних ситуаціях [8, с. 127].

Слід зазначити, що науковці у своїх дослідженнях звертали увагу на те, що на працівників поліції, які працюють в надзвичайних умовах, впливають не тільки загальні фактори безпеки, які стосуються цивільних громадян, але й специфічні професійні фактори [9, с. 111].

Але навіть у типових ситуаціях слідчі можуть допустити помилки, які тягнуть за собою визнання доказів в суді недопустимими. Тактичною помилкою у слідчій діяльності є негативний результат неусвідомленого неправильного вибору та/або застосування слідчим тактико-криміналістичних засобів у певній слідчій ситуації, що призводить до втрати можливості виявлення й використання в подальшому криміналістично-значущої (доказової, орієнтуючої) інформації [10, с. 27]. В умовах сьогодення професійна спрямованість передбачає розуміння і внутрішнє сприйняття цілей і завдань професійної діяльності. Зміни, які відбуваються у змісті професійної спрямованості, знаходять своє відображення в тому, що зміцнюють мотиви, котрі пов'язані з професійною діяльністю, викликають покликання до прагнення у добросовісному виконанні власних службових обов'язків, бажанні показати себе в якості кваліфікованого фахівця та досягати успіхів в роботі, посиленні почуття відповідальності [11-13].

Але на фахову підготовку працівників слідства та криміналістичних підрозділів необхідно звернути увагу ще при їх навчанні в закладах вищої освіти. Курсантам на протязі навчання приділяється багато уваги наприклад, стрійовій підготовці, хоча в службовій діяльності ні слідчі, ні криміналісти майже не стикаються з необхідністю виконання команд стрійової підготовки. Краще більше уваги приділяти відпрацюванням практичних завдань, наприклад, пов'язаних з діями слідчих під час огляду місця події, взаємодії слідчого і криміналіста на місці події, або інших ситуацій наближених до тих, які відбуваються в повсякденній діяльності слідчо-криміналістичних підрозділів. Це буде більш корисне в подальших практичних діях.

Список використаних джерел:

1. Завістовський О.Д. Професійна, службова та службово-бойова діяльність Національної поліції: сутність та розмежування понять. Аналітично-порівняльне правознавство, № 5 (2022). С. 258-262. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.47>
2. Завістовський, О.Д. Концепції адміністративно-правового урегулювання питання можливості легалізації зброї в Україні. *Правовий дискурс*. С. 139-140. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/11029/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%2012.10.22.%20%281%29.pdf#page=139>
3. Завістовський, О. Д. (2022, April). ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ. In *The 7 th International scientific and practical conference "Modern science: innovations and prospects"(April 3-5, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. 378 p.* (p. 175). URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5999/1/MODERN-SCIENCE-INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-3-5.04.22.pdf#page=175>

4. Шаповалов, Б. Б., & Завістовський, О. Д. (2021). Забезпечення виживання поліцейських і персоналу охорони в екстремальних ситуаціях: американський підхід. *Бизнес и безопасность*, (1), 44-45.
5. Zavistovskyi, O. D. (2023). IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE POLICE OFFICERS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF EDUCATION. *Publishing House "Baltija Publishing"*. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/290/7922/16752-1>
6. Завістовський, О.Д. Принципи забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку під час дії воєнного стану. In *The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies»*, November 07–09, Tokyo, Japan. P. 123-125. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5624/166852046996524.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=124>
7. Завістовський, О.Д. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НАРЯДУ З НАЦІОНАЛЬНОЮ. *The XXXVI International Scientific and Practical Conference «Modern problems and the latest theories of development»*, September 11-13, 2023, Munich, Germany. P. 129-132. URL: <https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/07/MODERN-PROBLEMS-AND-THE-LATEST-THEORIES-OF-DEVELOPMENT.pdf#page=130>
8. Завістовський, О. Д. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ. In *The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies»*, November 07–09, Tokyo, Japan. 387 p. (p. 126). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5624/1/166852046996524.pdf#page=127>
9. Завістовський, О., & Поливанюк, В. (2023). ВДОСКОНАЛЕННЯ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ЕТАПІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ. *Матеріали конференцій МЦНД*, (17.11.2023; Івано-Франківськ, Україна), 110–112. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/816>
10. Домашенко О.М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: поняття, ознаки, види : монографія / за ред. В.Ю. Шепітька. Харків : Апостіль. 27 с.
11. Тінін, Д., & Завістовський, О. (2023). ВАЖЛИВІСТЬ ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ. *Матеріали конференцій МЦНД*, (08.12.2023; Черкаси, Україна), 143–145. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/876>
12. Тінін, Д. Г., & Завістовський, О. Д. (2024). ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦІЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та*, 236. URL: <https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/13194/1/50-72-PB.pdf#page=237>
13. Завістовський О.Д. Актуальні питання здійснення правоохоронної діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічного порядку та безпеки в умовах дії військового стану. *The 1 st International scientific and practical conference "Science and innovation of modern world"* (September 28-30, 2022) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2022. P. 472-475. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/09/SCIENCE-AND-INNOVATION-OF-MODERN-WORLD-28-30.09.22.pdf#page=472>